

2.5 ◆ FAMILIETREKJES

■ basistaak

DOEL

- luisteren: begrijpen van instructies voor een zoekopdracht, in dit geval een stamboom samenstellen van een denkbeeldige familie - begrijpen van mededelingen, vragen en reacties bij de uitvoering en de oplossing van een zoekopdracht over familierelaties
- spreken: kort antwoorden op gesloten vragen over de uitvoering en de oplossing van een zoekopdracht over familierelaties
- lezen: informatie halen uit zinnen om een zoekopdracht op te lossen

MATERIAAL

- schaar en lijm
- kopieerbladen blz. 19

ORGANISATIE

- klassikaal - in heterogene tweetallen - klassikaal

VERLOOP

Start de les door aan de leerlingen te zeggen dat jullie vandaag een familie-stamboom gaan maken. Aangezien heel wat leerlingen het begrip stamboom waarschijnlijk niet kennen, toon je best een voorbeeld van je eigen familie-stamboom en maak je de relaties tussen de verschillende personen duidelijk. Deel vervolgens aan de leerlingen kopieerbladen blz. 19 uit. Daarop staat de stamboom van een denkbeeldige familie met erboven de foto's van de familieleden. Laat de leerlingen het gedeelte met de foto's uitknippen. Maak hen duidelijk dat de foto's van één familie zijn en dat ze thuishoren in de kadertjes op het andere deel van het blad. De kadertjes vormen samen de familieboom. Laat de leerlingen uitzoeken hoe de familie in elkaar zit. Hiervoor moeten ze de portretten goed bekijken. Let wel: de plaats van de kinderen is willekeurig. Als de leerlingen vastraken, zeg dan dat er onderaan kopieerbladen blz. 19 een kort tekstje geschreven staat die de leerlingen in de zoektocht naar de juiste familieboom kan helpen. Lees dat tekstje niet voor. Het is de bedoeling dat de leerlingen zelf de nodige informatie achterhalen in de tekst. Indien je merkt dat bepaalde leerlingen toch problemen ondervinden, of indien ze zelf aangeven dat ze ergens vastlopen, geef dan de nodige ondersteuning. Wijs de leerlingen er in de eerste plaats op dat ze moeten zoeken naar de belangrijkste woorden in de zin. Best doe je dat eens voor met de eerste zin. Wijs aan waar de personen staan in de zin en laat hen de labels uit de familiestamboom vergelijken met de personen uit de zin. Lees vervolgens het eerste deel van de zin voor: *De moeder en oma A van de familie hebben dezelfde ...*. De leerlingen weten zo om welke personen het gaat en dat iets bij hen hetzelfde is. Nu moeten ze alleen nog decoderen wat beide personen gemeenschappelijk hebben. Indien de leerlingen de woorden *mond en haar* (steunwoorden) niet herkennen of zelf aangeven dat ze vastzitten, ga dan in op de klank-letterkoppeling (zie inleiding: prototypetaken en tips voor feedback). Aangezien de tweede zin structureel haast dezelfde is als de eerste, zullen de leerlingen zich daar wel alleen kunnen behelpen.

Vergelijk achteraf de oplossingen van de leerlingen en laat hen argumenteren waarom ze een bepaalde persoon op een bepaalde plaats zetten, bijvoorbeeld *een oude man moet wel grootvader zijn, die en die persoon hebben dezelfde kin en dus denk ik dat hij de vader van die man is ...* Er komen dus zowel familierelaties als uiterlijke trekken aan bod. Ook in deze opdracht zal het nodig zijn om de leerlingen bij het formuleren van hun antwoord te helpen door gesloten vragen te stellen, waardoor ze een deel van de formulering of enkele nodige

woorden impliciet aangereikt krijgen: *Waarom heb je deze man bovenaan geplakt? Is hij oud of jong? Inderdaad, oud, hij moet dus wel grootvader zijn, hé. En waarom heb je deze jongen daar geplakt? Heeft hij dezelfde kin als de man boven hem? Nee, dezelfde bril? Ja, hé. Lijkt hij ook op zijn moeder? Heeft hij plat haar of krullen? Inderdaad, krullen, en de vrouw boven hem ook ...*

Kom tenslotte ook even terug op de geschreven tips. Lees ze luidop voor en laat de leerlingen meevolgen. Toon als afsluiting de fiches 'mond' en 'haar'.

TAALANBOD

WOORDEN:

bril - schaar - relatie - uiterlijk - stamboom

lichaamsdelen: kin - neus - haar - mond - ogen

familierelaties: zoon - dochter - vader - moeder - grootvader - grootmoeder

beschrijvende termen: oud - jong - dezelfde - verschillend

plaatsaanduidingen: links - rechts - boven - onder

handelingen: knippen - plakken - kijken - zoeken - vergelijken

STRUCTUREN:

gedragssturing (gebod)

vragen: Is deze man jong of oud?

● differentiatie

DOEL

- luisteren: begrijpen van instructies voor een zoekopdracht, in dit geval een stamboom zoeken van een denkbeeldige familie - begrijpen van mededelingen, vragen en reacties bij de uitvoering en de oplossing van een zoekopdracht over familierelaties

VERLOOP

Maak deze taak receptief door van de minder gevorderde leerlingen geen taalproductie te eisen. Stel hen vragen waarop ze kunnen antwoorden door *ja* of *nee* te knikken, door gebaren te maken of door iets aan te wijzen: *Waarom heb je deze jongen geplaatst onder die oude man? Toon eens wat ze hetzelfde hebben? En wat is bij hem hetzelfde als bij zijn moeder. Toon het maar. Inderdaad, het krullende haar ...*

Laat de minder gevorderde leerlingen bij het luidop voorlezen van de twee tips met de vinger de woorden aanwijzen die de leerkracht voorleest.

▲ differentiatie

DOEL

- luisteren: begrijpen van open vragen over de uitvoering en de oplossing van een zoekopdracht over familierelaties
- spreken: uitgebreid antwoord geven op open vragen over de uitvoering en de oplossing van een zoekopdracht over familierelaties
- lezen: informatie halen uit een korte persoonsbeschrijving om er de passende afbeelding bij te zoeken
- schrijven: overschrijven van een juiste naam bij de passende afbeelding

MATERIAAL

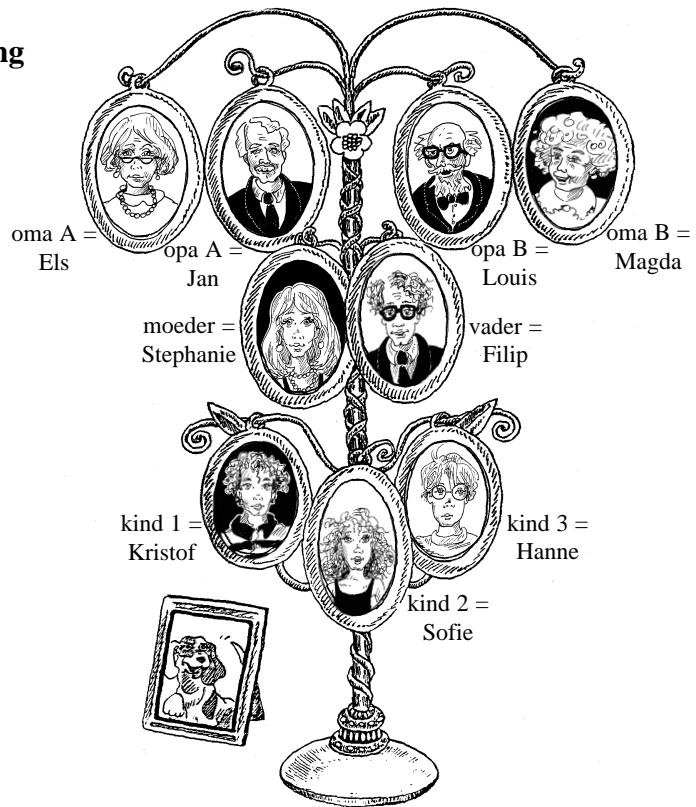
- kopieerbladen blz. 20

VERLOOP

Maak deze taak mondeling productief door aan de gevorderde leerlingen open vragen te stellen die aanzetten tot productie: *X, vertel eens wie jij bovenaan hebt gezet en waarom. Is deze man volgens jou de zoon van dit koppel? Waaraan zie je dat?* Breng lees- en schrijfvaardigheid in de taak door de gevorderde leerlingen de juiste namen bij de passende tekeningen te laten overschrijven. Deel daarvoor kopieerbladen blz. 20 uit. Daarop staan de verschillende namen van de familieleden en een beschrijving van hoe ze eruit zien. Laat

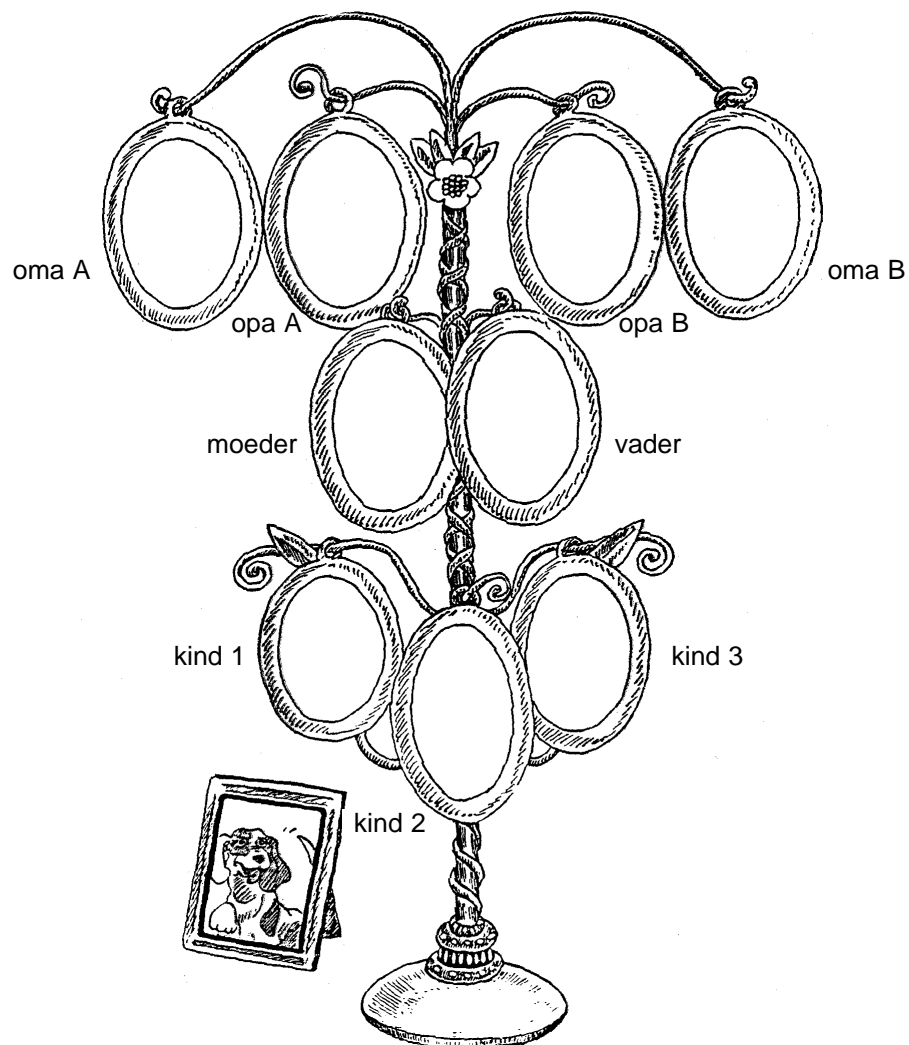
de leerlingen op basis van die beschrijvingen de juiste namen bij de passende afbeeldingen overschrijven.

Oplossing

Familietrekjes

Al deze portretten zijn van mensen uit dezelfde familie. Hoe zit de familie in elkaar? Zet de portretten in de juiste kadertjes.

Deze tips kunnen je helpen bij het oplossen van de familiestamboom:

- De moeder en oma A van de familie hebben dezelfde mond.
- De vader en oma B van de familie hebben krullend haar

Familietrekjes

Schrijf de passende naam bij de overeenstemmende persoon.

- LOUIS: Louis is 65 jaar. Hij heeft een lange baard.
- SOFIE: Sofie is de jongste dochter van Filip en Stephanie. Ze heeft lang krullend haar.
- FILIP: Filip is de zoon van Louis. Hij draagt dezelfde bril als zijn vader.
- JAN: Jan is de vader van Stephanie. Hij heeft een snor.
- HANNE: Hanne is de oudste dochter van Filip en Stephanie. Ze draagt een ronde bril.
- STEPHANIE: Stephanie is de vrouw van Filip. Ze heeft lang haar.
- MAGDA: Magda is de vrouw van Louis. Ze heeft sterk krullend haar.
- ELS: Els is de vrouw van Jan. Ze draagt een kleine bril.
- KRISTOF: Kristof is de zoon van Filip en Stephanie. Hij heeft krullend haar.

